

О. І. Пархоменко-Куцевіл,
д. держ. упр., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0758-346X>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.7.94

ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

О. Parkhomenko-Kutsevil,
Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Head of the Department
of Public Administration and Management, Hryhoriy Skovoroda University in Pereyaslav

INSTITUTIONAL MECHANISMS FOR ENSURING IMPLEMENTATION OF DECISIONS
OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS IN UKRAINE

У статті проаналізовані основні державні інституції, які здійснюють контроль за виконаннями рішень Європейського суду з прав людини. Обґрунтовано, що контроль за виконанням рішень міжнародного суду є важливим елементом виконання рішень суду та складовою процесу забезпечення відновлення (отримання компенсації за порушення) прав та свобод людини. Автор проаналізував нормативно-правові засади Комітету міністрів Ради Європи, який є керівний та директивний орган організації. У ньому представлені міністри закордонних справ усіх держав-членів або їх постійні дипломатичні представники у Страсбурзі. Комітет міністрів — це одночасно урядовий орган, у рамках якого на рівноправній основі обговорюються національні підходи до вирішення проблем європейського суспільства, та колективний форум, де у процесі спільного обговорення формулюються загальноєвропейські підходи до їх вирішення. Визначено, що На національному рівні, залежно від суб'єктів, які здійснюють контроль за виконанням рішень Європейського суду з прав людини, можна виділити такі види контролю: контроль, який здійснює Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини; контроль, який здійснює Секретаріат Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини; контроль, який здійснюється в межах Департамент державної виконавчої служби; контроль, який здійснює Міністр юстиції України; судовий контроль тощо. Зазначено, що в Україні склалася система державних інституцій, які відповідальні за виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Суворе та швидке виконання судових рішень має ключове значення для ефективного функціонування всього механізму Європейської конвенції із захисту основних права і свобод людини. Контроль та нагляд, які здійснюються Комітетом міністрів та іншими державними інституціями України, якраз мають на меті не допускати ситуацій, які суперечать механізму, та забезпечити дію Європейської конвенції з прав та свобод людини як ефективною колективною гарантією спільного мінімального стандарту у дотриманні основних права і свободи в рамках Європейського співтовариства.

The article analyzes the main state institutions that monitor the implementation of decisions of the European Court of Human Rights. The author justifies that control over the execution of international court decisions is an important element of the execution of court decisions and a component of the process of ensuring restoration (receiving compensation for violations) of human rights and freedoms. The author analyzed the normative and legal principles of the Committee of Ministers of the Council of Europe, which is the governing and decision-making body of the organization. It features the foreign ministers of all member states or their permanent diplomatic representatives in Strasbourg. The Committee of Ministers is both a government body within which national approaches to solving the problems of European society are discussed on an equal basis, and a collective forum where pan-European approaches to solving them are formulated in the process of joint discussion. It was determined that at the national level, depending on the entities that exercise control over the implementation of the decisions of the European Court of Human Rights, the following types of control can be distinguished: control carried out by the Government Commissioner in the cases of the European Court of Human Rights; control carried out by the Secretariat of the Government Commissioner for the Affairs of the European Court of Human Rights; control carried out within the Department of the State Executive Service; control carried out by the Minister of Justice of Ukraine; judicial control, etc. The article states that Ukraine has developed a system of state institutions that are responsible for implementing the decisions of the European Court of Human Rights.

Strict and speedy execution of court decisions is of key importance for the effective functioning of the entire mechanism of the European Convention for the Protection of Fundamental Human Rights and Freedoms. The control and supervision carried out by the Committee of Ministers and other state institutions of Ukraine is precisely intended to prevent situations that contradict the mechanism and to ensure the operation of the European Convention on Human Rights and Freedoms as an effective collective guarantee of a common minimum standard in the observance of basic rights and freedoms in within the framework of the European Community.

Ключові слова: Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод та протоколи до неї, Європейський суд з прав людини, рішення Європейського суду з прав людини, Комітет міністрів, Рада Європи, механізм виконання рішень Європейського суду з прав людини, Уповноважений у справах Європейського суду з прав людини, Секретаріат Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, Департамент державної виконавчої служби, Міністерство юстиції України, контрольна функція, механізм державного управління, національний інститут з прав людини, додаткові заходи індивідуального характеру, права людини.

Key words: Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and Protocols to it, European Court of Human Rights, decisions of the European Court of Human Rights, Committee of Ministers, Council of Europe, mechanism of implementation of decisions of the European Court of Human Rights, Commissioner for European Court of Human Rights of human rights, the Secretariat of the Government Commissioner for the Affairs of the European Court of Human Rights, the Department of the State Executive Service, the Ministry of Justice of Ukraine, the control function, the mechanism of state administration, the National Institute for Human Rights, additional measures of an individual nature, human rights.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Європейська конвенція з прав людини — головний документ Ради Європи, який є міжнародним договором, що встановлює невід'ємні права і свободи та зобов'язує всі держави, що входять до зазначеної організації, гарантувати їх кожній людині, що перебуває під їхньою юрисдикцією. Основна відмінність Конвенції від інших міжнародних договорів у галузі прав людини — існування реального чинного механізму захисту прав у вигляді Європейського Суду з прав людини. До завдань цього міжнародного органу входять інтерпретація і конкретизація норм Конвенції, які самі по собі дуже лаконічні і мають декларативний характер.

Результати інтерпретації Європейським Судом положень Конвенції та Протоколів до неї утворюють правові позиції, на підставі яких Суд вирішує конкретні справи. Правові позиції формують загальні правоположення, які згодом застосовуються при розгляді аналогічних справ.

На сьогодні у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії на територію України, каткуваннями та вбивствами мирного українського населення російськими військовими, позбавлення житла населення України внаслідок обстрілів та незаконних дій окупаційної влади актуалізується проблема забезпечення захисту прав та свобод людини відповідно до Європейської конвенції

з прав людини. Проблема порушення прав людини та звернення до Європейського суду з прав людини торкнулися тисяч українців. Позови, які подаються і будуть подаватися до Європейського суду з прав людини, вимагатимуть після прийняття рішення цією інституцією виконання. Тому, актуалізується тема вивчення управлінського аспекту реалізації механізмів виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні, зокрема виокремлення інституційного механізму забезпечення виконання рішень європейського суду з прав людини в Україні.

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ТА ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На сьогодні проблеми механізмів забезпечення виконання рішень європейського суду з прав людини в Україні аналізуються юристами фрагментарно з точки зору виконання чи невиконання рішень Європейського суду з прав людини, основних засад впровадження європейських стандартів розробки й прийняття та виконання адміністративних актів, проблем систематичного невиконання рішень європейського суду з прав людини, наслідки невиконання рішень Європейського суду з прав людини, основні етапи виконання рішень Європейського суду з прав людини та ін. Зокрема, до таких науковців відносяться: Л. Ануфрієв, Н. Блажівська, В. Ведькал, Б. Зимненко, Г. Ігнатенко, Н. Камінська, В. Кононенко, К. Корнієнкова, У. Коруц, Н. Косяк, О. Мілієнко, О. Прокopenко, О. Рабцевич, Е. Трегубова та ін. Разом з тим, відсутні системні дослідження проблеми інституційного механізму забезпечення виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Метою дослідження є виокремлення інституційного механізму забезпечення виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ

Держава-учасниця, яка приєдналась до Європейської конвенції про захист основних прав та свобод людини та імплементувала рішення Європейського суду з прав людини у свою правову систему, погоджується та зобов'язується добровільно виконувати положення, встановлені Конвенцією, а також виконувати рішення міжнародного судового органу. Але здійснювати судовий процес на рівні міжнародного права в рамках функціонування Страсбурзького суду неможливе у відсутності механізму контролю та нагляду за виконанням винесених рішень, особливо в межах національного законодавства.

Розглядаючи судовий процес загалом, слід зазначити, що він не завершується моментом винесення підсумкового акта у справі, але в стадії виконання. Це зумовлено тим, що без стадії виконання, без можливості виконання права звернення до Європейського суду з прав людини, так і в національний суд було б ілюзорним.

Одним із критеріїв визначення ступеня демократичного розвитку сучасної держави є рівень гарантування нею прав та свобод людини, а ще найголовнішим — ступінь реалізації державою таких прав. Кожна особа

наділена правом на судовий захист, у процесі реалізації якого може використати всі національні засоби захисту і, не отримавши за допомогою останніх дійсного захисту власних прав, має можливість звернутися до Європейського суду з прав людини як до остаточного можливого варіанту задоволення власних вимог. Рішення Європейського суду з прав людини є обов'язковим з тієї підстави, що Україна, приєднавшись до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, визнала юрисдикцію Європейського суду з прав людини та взяла на себе зобов'язання щодо обов'язкового виконання його рішень [1].

Контроль за виконанням рішень міжнародного суду є важливим елементом виконання рішень суду та складовою процесу забезпечення відновлення (отримання компенсації за порушення) прав та свобод людини. Такий механізм був запроваджений у 40-х роках двадцятого сторіччя одночасно з Радою Європи, у механізм функціонування якого увійшов і механізм контролю над виконанням судових рішень Страсбурзького суду. Поява цього механізму стала однією із найважливіших чинників ефективності міжнародного правосуддя.

Наразі цілком очевидно, що висока ефективність механізму Конвенції з прав людини, яка є сьогодні найефективнішою в міжнародній практиці досвідом реалізації прав, проголошених Загальною декларацією 1948 р., пояснюється не лише діяльністю Європейського суду, рішення якого юридично обов'язкові для держав, а також і підконтрольним виконанням його рішень.

Контрольна діяльність за виконанням постанов Європейського суду здійснюється органами Ради Європи — Комітету Міністрів і Парламентською асамблеєю — за допомогою проведення консультацій, дебатів, надання доповідей державами в Комітет Міністрів, прийняття контрольними органами Ради Європи рішень у формі рекомендацій, вказівок державам — членам організації [2].

Практика контролю за виконанням рішень Європейського суду Комітетом міністрів Ради Європи представляє особливий інтерес з точки зору виокремлення інституційного механізму забезпечення виконання рішень Європейського суду з прав людини.

Здійснюючи нагляд за виконанням рішення Суду державою-відповідачем, Комітет міністрів з'ясовує таке:

— чи була сплачена призначена Судом справедлива сатисфакція, включаючи пеню;

— чи були вжиті заходи індивідуального характеру, щоб упевнитися в тому, що порушення більше не триває та що правове становище потерпілої сторони, наскільки це можливо, відновлене до того ж стану, в якому воно перебувало до порушення Конвенції;

— чи були вжиті заходи загального характеру для запобігання новим, подібним до визнаних Судом порушенням, або ж такі засоби, які б зупинили ті порушення, що ще тривають [2].

Відповідно до п. 1 ст. 46 Європейської конвенції "Високі Договірні Сторони зобов'язуються дотримуватись остаточних постанов Суду щодо справ, у яких вони є сторонами", рішення Страсбурзького суду мають обов'язковий характер. Визнання Європейським судом з прав людини за країною-учасницею одного чи кількох порушень Конвенції щодо захисту основних

прав та свобод накладає на державу-відповідача, згідно п. 1 ст. 46, чіткі зобов'язання щодо усунення порушень положень Європейської конвенції: прийняти "дієві заходи для запобігання новим порушенням Конвенції, подібним до порушень, виявлених рішеннями Суду", і "покласти край порушенню та усунути його наслідки з метою відновлення, наскільки це можливо, ситуації, яка існувала до порушення"[3].

Відповідно до п. 2 ст. 46 Європейської конвенції з прав людини, "остаточна ухвала Суду надсилається Комітету міністрів, який здійснює нагляд за його виконанням". Видається необхідним, перед тим як визначити коло повноважень Комітету міністрів як наглядача органу, розглянути його структуру та порядок формування [3].

Комітет міністрів Ради Європи — це керівний та директивний орган організації. У ньому представлені міністри закордонних справ усіх держав-членів або їх постійні дипломатичні представники у Страсбурзі. Комітет міністрів — це одночасно урядовий орган, у рамках якого на рівноправній основі обговорюються національні підходи до вирішення проблем європейського суспільства, та колективний форум, де у процесі спільного обговорення формулюються загальноєвропейські підходи до їх вирішення. Разом з Парламентською асамблеєю Комітет міністрів стоїть на варті фундаментальних цінностей Ради та контролює дотримання державами-членами своїх зобов'язань [4].

До Комітету міністрів Ради Європи входять міністри закордонних справ держав — членів організації, але оскільки міністри не можуть постійно перебувати на своїй посаді у Раді Європи, у травні 1951 р. було ухвалено рішення про введення нових посад — постійних представників країн у Раді Європи. Це дозволило налагодити постійний контакт та взаємодію країн-учасниць як з організацією, а й один з одним.

Комітет міністрів функціонує на кількох рівнях: міністри, постійні представники, бюро, секретаріат. Регламентацийними документами для цього органу є Статут Ради Європи та Правила процедури, згідно з якими окреслюються головні функції того чи іншого структурного рівня Комітету міністрів. Засідання за участю міністрів закордонних справ країн-учасниць проходять один раз на рік, як правило, в осінню чи весняну сесію. У ході цієї зустрічі ведеться політичний діалог, обговорюються питання європейського співробітництва в цілому, шляхи співробітництва та більш злагодженої та тісної взаємодії у просторі країн — учасниць Ради Європи.

Таким чином, створені умови для формування сприятливого середовища для аналізу та прийняття конкретних дій даною інституцією про виконання державою-учасницею того чи іншого рішення Європейського суду з прав людини.

До функцій повноважних представників країн-учасниць при Раді Європи входить широке коло проблем. Крім поточних питань у повноваження Комітету міністрів входять окремі зустрічі щодо питань дотримання прав людини, а також щодо нагляду та контролю за виконанням рішень Європейського суду з прав людини та моніторингу зобов'язань, взятих він державами-членами при їх вступі до організації.

Наступна структурна одиниця Комітету міністрів — бюро було створено у 1975 р. для надання допомоги у роботі постійних представників. З травня 2001 р. воно складається з шести членів: голови, двох попередніх та трьох майбутніх голів [5].

Передача головування відбувається за ротаційним принципом згідно з англійським алфавітом кожні шість місяців. На бюро покладено функції в основному адміністративного та протокольного характеру, включаючи підготовку засідань Комітету міністрів. На бюро обговорюються питання координації заходів, які проводяться головами Комітету міністрів, а також розроблювані та виконувані ними програми. Робота із забезпечення наступності у діяльності Комітету при зміні його голови покладено на заступника голови Комітету міністрів, який виконує цю функцію у взаємодії із секретаріатом Комітету міністрів. Його очолює Секретар Комітету міністрів, ранг якого відповідає генеральному директору. Секретаріат обслуговує зустрічі на рівні міністрів та засідання постійних представників [6].

Водночас, слід зазначити, що такий порядок головування хоч і виправданий, однак може давати право головувати країні, яка на сьогодні є агресором і сама є в більшості випадків відповідачем по справах Європейського суду з прав людини і не визнає цього. Тому доцільно внести зміни щодо удосконалення порядку головування у зазначеному вище міжнародному органі.

У коло повноважень Комітету міністрів Ради Європи входить досить широке коло питань, які можна розділити на три підгрупи за ознаками функціональної приналежності:

- є урядовим органом, де на рівноправній основі обговорюються національні підходи щодо вирішення проблем європейського суспільства;

- служить колективним форумом, в рамках якого під час спільного обговорення формулюються загальні підходи до вирішення європейських проблем;

- разом із Парламентською асамблеєю стоїть на варті фундаментальних цінностей Ради Європи [7].

Діяльність Комітету міністрів велика і включає такі напрями, як ведення політичного діалогу між урядами, здійснення зв'язків із Парламентською асамблеєю, прийняття держав у члени Ради Європи, ведення моніторингу для контролю за виконанням державами-членами своїх зобов'язань, прийняття конвенцій та угод, реалізація програм співробітництва та надання допомоги, контроль за виконанням рішень Європейського суду з прав людини тощо.

Одним з ключових напрямів діяльності Комітету міністрів є нагляд та контроль за виконанням рішень Європейського суду з прав людини. Постійні представники країн-учасниць проводять регулярні засідання щодо прав людини відповідно до ст. 32 та 54 Європейської конвенції про права людини та ст. 46 Конвенції з урахуванням виправлень Протоколу № 11. Документація для цих засідань видається у формі повістки дня та коментаря до неї, які публікуються після проведення кожної зустрічі. Одна з основних функцій Комітету міністрів полягає у забезпеченні виконання рішень Європейського суду з прав людини. Комітет завершує розгляд кожної скарги ухваленням підсумкової резолюції. В окремих випадках також приймаються проміжні ре-

золюції. Обидва види резолюцій доступні для публічного доступу.

Комітет міністрів, контролюючи виконання рішень Європейського суду з прав людини, також контролює виплати присуджених грошових сум та можливих відсотків за прострочення. Під час розгляду судового рішення держава інформує Комітет міністрів про факт і дату виплати грошової компенсації. Секретаріат реєструє факт та дату виплати та у разі їх відповідності умовам, визначеним Європейським судом у його рішенні, Комітет міністрів закриває фінансовий аспект справи [8].

Комітет міністрів систематично контролює, коли вважає за необхідне, вжиття державами заходів індивідуального характеру з метою усунення можливих наслідків порушення для заявника та вживає заходів спільного характеру, щоб запобігти ризику подібних порушень Конвенції у майбутньому. Саме контроль після вживання необхідних заходів і є основною діяльністю Комітету міністрів при нагляді за виконанням рішень Європейського суду з прав людини. Ці заходи індивідуального характеру переслідують основну мету — припинення порушень прав та основних свобод людини, що тривають у часі, та усунення наслідків порушень, скоєних у минулому, з метою відновлення, наскільки це можливо, ситуації, яка мала місце до порушення Конвенції [8].

На національному рівні, залежно від суб'єктів, які здійснюють контроль за виконанням рішень Європейського суду з прав людини, можна виділити такі види контролю:

- 1) контроль, який здійснює Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини;
- 2) контроль, який здійснює Секретаріат Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини;
- 3) контроль, який здійснюється в межах Департамент державної виконавчої служби;
- 4) контроль, який здійснює Міністр юстиції України;
- 5) судовий контроль тощо [9].

Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини є посадовою особою, на яку покладено повноваження щодо забезпечення представництва України в Європейському Суді з прав людини під час розгляду справ про порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також інформування Комітету Міністрів Ради Європи про хід виконання рішень Суду [10].

Діяльність Уповноваженого забезпечує Секретаріат Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини, який утворюється у складі центрального апарату Мін'юсту з правами департаменту [10].

Основними завданнями Департаменту державної виконавчої служби є: забезпечення формування і реалізації державної політики у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб); забезпечення своєчасного, повного і неупередженого виконання рішень у порядку, встановленому законодавством [11].

Законом України "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини" встановлено, що протягом десяти днів від дня отримання повідомлення Суду про набуття рішенням статусу остаточного Орган представництва (Секретаріат Уповно-

важеного у справах Європейського суду з прав людини) надсилає стягувачеві повідомлення з роз'ясненням його права подати до державної виконавчої служби заяву про виплату відшкодування, в якій мають бути зазначені реквізити банківського рахунка для перерахування коштів, а також надсилає до державної виконавчої служби оригінальний текст і переклад резолютивної частини остаточного рішення Суду. Державна виконавча служба упродовж десяти днів з дня надходження документів, відкриває виконавче провадження. Неподання стягувачем заяви про виплату відшкодування не є перешкодою для виконання рішення. Виплата має здійснюватися у кожній справі впродовж трьох місяців із дня набуття цим рішенням статусу остаточного. У випадку невчасної виплати суми, вказаної в рішенні, нараховується пеня [12].

ВИСНОВКИ

Таким чином, в Україні склалася система державних інституцій, які відповідальні за виконання рішень Європейського суду з прав людини та мають відповідні представництва у Комітеті міністрів Ради Європи. Разом з тим, на сьогодні потребує перегляд функцій зазначених органів з урахуванням пришвидшення виконання рішень Європейського суду з прав людини, формування комунікативних заходів, у тому числі у законних ЗМІ, щодо прийнятих рішень Європейського суду та їх наслідків з метою засудження та несприйняття порушення прав та свобод людини у цивілізаційному суспільстві.

Суворе та швидке виконання судових рішень має ключове значення для ефективного функціонування всього механізму Європейської конвенції із захисту основних права і свобод людини. Контроль та нагляд, які здійснюються Комітетом міністрів та іншими державними інституціями України, якраз мають на меті не допускати ситуацій, які суперечать механізму, та забезпечити дію Європейської конвенції з прав та свобод людини як ефективної колективної гарантії спільного мінімального стандарту у дотриманні основних права і свободи в рамках Європейського співтовариства.

У перспективі подальших розвідок передбачено проаналізувати сучасні державні інституції, які здійснюють контроль за виконанням рішень Європейського суду з прав людини в Європейських країнах, виокремити основні закономірності розвитку зазначених інституцій.

Література:

1. Здебська А., Мороз І. Виконання рішень європейського суду з прав людини в Україні. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 4. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/65.pdf>
2. Гонгало Р.Ф. Правові наслідки виконання рішень європейського суду з прав людини у світлі судової реформи. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/5714/Gongalo.pdf?sequence=1&is-Allowed=y>
3. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, 213 U.N.T.S. 222, entered into force Sept. 3, 1953, as amended by Protocols Nos 3, 5, 8, and 11 which entered into force on 21 September 1970, 20 December 1971, 1 January 1990, and 1 November 1998 respectively.

4. Капітоненко А. Проблеми виконання рішень ЄСПЛ. Юридична газета. 2017. № 2—3 (604—605). С. 20—21. URL: https://aequo.ua/content/news/files/201801_yug_kapitonenkocompressed_1516878367_ua.pdf.

5. Офіційний веб-сайт Ради Європи. URL: <http://hub.coe.int/>

6. Бортновська З. Позитивні зобов'язання держави за Конвенцією про захист прав людини та основних свобод: практика Європейського суду з прав людини та завдання для України. Права людини в Україні: стан справ, проблеми, перспективи / редкол.: Ю.І. Сватко (голова) та ін. К.: КМ Академія, 2003. С. 34—38.

7. Мілієнко О.А. Окремі аспекти впровадження європейських стандартів розробки, прийняття та виконання адміністративних актів. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. № 5. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2020/62.pdf

8. Луць Л.А. Європейські міждержавні правові системи та проблеми інтеграції з ними правової системи України (теоретичні аспекти): Монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2003. 304 с.

9. Стукаленко В. А. До питання контролю за виконанням рішень Європейського суду з прав людини. URL: <http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v12/9.pdf>

10. Положення про Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини: постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2006 р. № 784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-%D0%BF#Text>

11. Департаменту державної виконавчої служби. URL: <https://minjust.gov.ua/ddvs/about/functional>

12. Особливості виконання рішень європейського суду з прав людини. URL: <https://justice-km.gov.ua/news/view/5686-osoblivosti-vikonannya-rishen-evropeys-kogo-sudu-z-prav-lyudini>.

References:

1. Zdebska, A. and Moroz, I. (2020), "Implementation of decisions of the European Court of Human Rights in Ukraine", *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*, vol. 4, available at: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/4/65.pdf> (Accessed 23 Mar. 2023).

2. Honhalo, R.F. (2015), "Legal consequences of the implementation of decisions of the European Court of Human Rights in the light of judicial reform", available at: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/5714/Gongalo.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accessed 23 Mar. 2023).

3. Council of Europe (1953), "Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms", available at: <https://www.unhcr.org/4d93501a9.pdf> (Accessed 23 Mar. 2023).

4. Kapitonenko, A. (2017), "Problems of implementation of ECtHR decisions", *Yurydychna hazeta*, vol. 2—3 (604—605), pp. 20—21, available at: https://aequo.ua/content/news/files/201801_yug_kapitonenkocompressed_1516878367_ua.pdf. (Accessed 23 Mar. 2023).

5. Official website of the Council of Europe (2023), available at: <http://hub.coe.int/> (Accessed 23 Mar. 2023).

6. Bortnovska, Z. (2003), "Positive obligations of the state under the Convention on the Protection of Human

Rights and Fundamental Freedoms: practice of the European Court of Human Rights and tasks for Ukraine", *Prava liudyny v Ukraini: stan sprav, problemy, perspektivy* [Human rights in Ukraine: state of affairs, problems, prospects], KM Akademiia, Kyiv, Ukraine, pp. 34—38.

7. Miliienko, O.A. (2020), "Separate aspects of the implementation of European standards for the development, adoption and implementation of administrative acts", *Yurydychni naukovyi elektronnyi zhurnal*, vol. 5, available at: http://www.lsej.org.ua/5_2020/62.pdf (Accessed 23 Mar. 2023).

8. Luts, L.A. (2003), *Yevropejs'ki mizhderzhavni pravovi systemy ta problemy intehtatsii z nymy pravovoi systemy Ukrainy (teoretychni aspekty)* [European interstate legal systems and problems of integration with them of the legal system of Ukraine (theoretical aspects)], *In-t derzhavy i prava im. V.M.Koretskoho NAN Ukrainy*, Kyiv, Ukraine.

9. Stukalenko, V. A. "On the issue of monitoring the implementation of decisions of the European Court of Human Rights", available at: <http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v12/9.pdf> (Accessed 23 Mar. 2023).

10. Cabinet of Ministers of Ukraine (2006), "Regulations on the Government Commissioner in the cases of the European Court of Human Rights", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2006-%D0%BF#Text> (Accessed 23 Mar. 2023).

11. Department of State Executive Service (2023), available at: <https://minjust.gov.ua/ddvs/about/functional> (Accessed 23 Mar. 2023).

12. Central-Western interregional administration of the Ministry of Justice (2020), "Peculiarities of execution of decisions of the European Court of Human Rights", available at: <https://justice-km.gov.ua/news/view/5686-osoblivosti-vikonannya-rishen-evropeys-kogo-sudu-z-prav-lyudini>. (Accessed 23 Mar. 2023).

Стаття надійшла до редакції 24.03.2023 р.

www.dy.nayka.com.ua

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net
тел.: (044) 223-26-28, (044) 458-10-73